1. ΤΙ ΔΕΝ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΟΤΑΝ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΨΥΧΟΛΟΓΟΥΣ

Μέσο: . . . . . .ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ημ. Έκδοσης: . . .09/08/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/08/2025
Σελίδα: 13

Τι δεν βλέπουμε όταν μιλάμε για ψυχολόγους

Του **ΝΙΚΟΥ ΜΑΚΡΗ***

Μια μητέρα, αναστατωμένη από τα ξεσπάσματα θυμού του 9χρονου γιου της, απευθύνθηκε σε κάποιον που αυτοπροσδιοριζόταν ως «θεραπευτής». Το άτομο αυτό υποσχέθηκε γρήγορη βελτίωση με «πρωτοποριακές τεχνικές». Επειτα από αρκετές συνεδρίες, η μητέρα διαπίστωσε ότι δεν επρόκειτο για ψυχολόγο, αλλά για κάποιον που είχε παρακολουθήσει απλώς ένα ταχύρρυθμο σεμινάριο. Ενιωσε εξαπατημένη και υπεύθυνη απέναντι στο παιδί της. Δεν είναι η μόνη! Ανάλογες ιστορίες φανερώνουν το ίδιο πράγμα: ένα θεσμικό κενό που επιτρέπει σε μη ειδικούς να παρεμβαίνουν χωρίς έλεγχο, χωρίς εγγυήσεις, χωρίς διαφάνεια. Η ψυχολογία ως επιστήμη και επάγγελμα έχει σταθερά εδραιωθεί τις τελευταίες δεκαετίες στην Ελλάδα. Ψυχολόγοι εργάζονται σε νοσοκομεία, σχολεία, δομές πρόνοιας και δικαιοσύνης, προσφέροντας ουσιαστική στήριξη σε παιδιά, ενηλίκους και οικογένειες. Συνεργάζονται με ψυχιάτρους, κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλευτές και άλλους επαγγελματίες υγείας. Κι όμως, κάτι ουσιώδες λείπει: το θεσμικό πλαίσιο που θα εξασφάλιζε ενιαίο μητρώο, δημόσια εποπτεία και θεσμική εκπροσώπηση. Ενα «αόρατο» πρόβλημα συνοδεύει μια καθολικά αναγνωρίσιμη και αναγκαία επαγγελματική παρουσία και συνεισφορά.

Παρότι το επάγγελμα είναι θεσμοθετημένο από το 1979 (ν. 991/1979), παραμένει χωρίς δημοσιοθεραπεία, νομική, μηχανική– λειτουργούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) με υποχρεωτική εγγραφή, δημόσιο μητρώο, δεοντολογικό έλεγχο, θεσμική εκπροσώπηση και εποπτεία. Το ίδιο ισχύει και για όλους τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Η ψυχολογία αποτελεί τη μοναδική εξαίρεση από αυτή τη θεσμική συγκρότηση.

Στην Ιταλία, στη Γαλλία, στην Ισπανία, στην Πορτογαλία, στην Ολλανδία και στο Ηνωμένο Βασίλειο, η εγγραφή σε δημόσιο φορέα αποτελεί προϋπόθεση για την άσκηση του επαγγέλματος. Οι χώρες αυτές διαθέτουν θεσμοθετημένους μηχανισμούς ελέγχου, εποπτείας και πειθαρχικής ευθύνης, εξασφαλίζοντας την ποιότητα των υπηρεσιών και την ασφάλεια των πολιτών. Η Ελλάδα, ωστόσο, εξακολουθεί να αποτελεί τη μοναδική θεσμική εξαίρεση σε αυτό το ευρωπαϊκό τοπίο.

Η πρόταση για ίδρυση ΝΠΔΔ για τους ψυχολόγους δεν είναι νέα. Εχει διατυπωθεί εδώ και δεκαετίες από επιστημονικούς φορείς και επαγγελματίες του χώρου. Δεν αποτελεί αντικείμενο ιδεολογικής ή κομματικής αντιπαράθεσης. Είναι ένα ώριμο, θεμελιωμένο και διακομματικά αποδεκτό αίτημα. Τα τελευταία χρόνια, η Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία έχει αναλάβει πρωτοβουλίες τεκμηρίωσης, ενημέρωσης και θεσμικού διαλόγου, με θετική ανταπόκριση τόσο από την πολιτεία όσο και από την αντιπολίτευση. Το ΝΠΔΔ δεν θα είναι ένας κλειστός σύλλογος. Θα

1. ΤΙ ΔΕΝ ΒΛΕΠΟΥΜΕ ΟΤΑΝ ΜΙΛΑΜΕ ΓΙΑ ΨΥΧΟΛΟΓΟΥΣ

Μέσο: . . . . . .ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Ημ. Έκδοσης: . . .09/08/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .09/08/2025
Σελίδα: 13

μόσιο φορέα εποπτείας. Η άδεια άσκησης επαγγέλματος χορηγείται από τις περιφέρειες, βάσει τίτλου σπουδών, αλλά δεν υπάρχει οργανωμένο, διαφανές και ενιαίο μητρώο. Εδώ και λίγα χρόνια υπάρχει θεσμοθετημένος κώδικας δεοντολογίας, αλλά δεν υπάρχει δημόσια εποπτεία της εφαρμογής του από τους εργαζόμενους ψυχολόγους. Δεν υπάρχει ένα ενιαίο όργανο που να διασφαλίζει ποιότητα, θεσμική διαφάνεια και συνθήκες άσκησης του επαγγέλματος.

Το θεσμικό αυτό έλλειμμα επηρεάζει σοβαρά την ποιότητα και τη νομιμότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι πολίτες δεν έχουν τρόπο να επιβεβαιώσουν ποιος είναι πραγματικά ψυχολόγος· δεν μπορούν να ελέγξουν την επιστημονική επάρκεια των επαγγελματιών. Η διαφάνεια, λοιπόν, δεν είναι απλώς διοικητική απαίτηση – είναι ζήτημα προστασίας του πολίτη.

Οι επιπτώσεις είναι άμεσες και ουσιαστικές: στην ασφάλεια των υπηρεσιών, στην αξιοπιστία του επαγγέλματος, στη θεσμική του εκπροσώπηση, στην καταπολέμηση της αντιποίησης. Προκύπτει αδυναμία διασταύρωσης στοιχείων, απουσία πειθαρχικού ελέγχου και, εντέλει, μια σταθερή θεσμική επισφάλεια για ένα επάγγελμα το οποίο σχετίζεται άμεσα με την ψυχική υγεία του πληθυσμού.

Σε όλα τα βασικά επαγγέλματα υγείας, δικαίου και τεχνικών επιστημών –ιατρική, φαρμακευτική, εγγράφει όλους τους κατόχους νόμιμης άδειας άσκησης επαγγέλματος ψυχολόγου, ανεξαρτήτως ειδικότητας ή επαγγελματικού πεδίου. Δεν προβλέπει «διπλή άδεια» ούτε θέτει νέες απαιτήσεις για όσους ήδη διαθέτουν άδεια. Αντιθέτως, θα διασφαλίζει κοινό κώδικα δεοντολογίας, ενιαίο μητρώο, δημόσια εποπτεία και θεσμική εκπροσώπηση, με εκλεγμένη διοίκηση. Δεν αποκλείει – εγγυάται.

Η Ελληνική Ψυχολογική Εταιρεία δεν επιδιώκει να υποκαταστήσει την πολιτεία. Αντιθέτως, προσφέρει τεκμηρίωση, διάλογο και συνεργασία. Δεν προτείνει ένα κλειστό επαγγελματικό σώμα, αλλά ένα ανοιχτό, θεσμικό πλαίσιο με διαφάνεια, λογοδοσία και ενιαία φωνή απέναντι στις προκλήσεις της εποχής.

Σε μια περίοδο που η ψυχική υγεία βρίσκεται στο επίκεντρο του δημόσιου λόγου, το θεσμικό έλλειμμα γύρω από την ψυχολογία δεν είναι μια τεχνική λεπτομέρεια. Είναι μια ουσιαστική εκκρεμότητα. Και η ώρα της ευθύνης έχει έρθει! Η κοινωνία έχει ήδη εμπιστευθεί τους ψυχολόγους. Τώρα είναι η στιγμή η πολιτεία να ολοκληρώσει τη θεσμική αναγνώριση του ρόλου τους.

* Ο κ. Νίκος Μακρής είναι καθηγητής Ψυχολογίας στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης και πρόεδρος της Ελληνικής Ψυχολογικής Εταιρείας.

• Ο Θοδωρής Γεωργακόπουλος απουσιάζει.